Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Kirje

21.2.2023

EU/1491/2022
EU/1491/2022-SM-12

Eduskunta

Hallintovaliokunta

Sisäministeriön kirjallinen lausunto valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi toimenpiteistä julkisen sektorin yhteentoimivuuden korkean tason saavuttamiseksi unionissa

Hallintovaliokunta on pyytänyt sisäministeriön lausuntoa valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi toimenpiteistä julkisen sektorin yhteentoimivuuden korkean tason saavuttamiseksi unionissa (Yhteentoimiva Eurooppa -säädös).

EU yhteentoimivuus ja yhdenmukaisuus on perusta digitalisaatiolle, jolla turvataan eri jäsenvaltioiden tietojärjestelmien ja sähköisen asioinnin palveluiden saumaton yhteistyö ja toimivuus. Tämä edellyttää yhtenäisiä standardeja, protokollia ja tietoturvallisuutta, jotta eri järjestelmät voivat kommunikoida keskenään ilman ongelmia.

Vaikutukset sisäministeriön hallinnonalalla

Yhteentoimivuuden korkean tason saavuttaminen turvallisuusviranomaisten kesken on tärkeää, jotta voidaan varmistaa tehokas ja nopea tiedonvaihto eri jäsenvaltioiden välillä. Tämä on avainasemassa mm. terrorismin, järjestäytyneen rikollisuuden ja muiden turvallisuusuhkien torjunnassa, koska nämä uhat eivät tunne valtioiden rajoja.

Yhteentoimivuuden tavoitteena on mahdollistaa tietojen tehokas ja turvallinen jakaminen ja käyttö eri tietojärjestelmien välillä. Tämä edellyttää EU/kansallisesti sovellettavia tietoturvallisuusmenetelmiä, jotta tietoja voidaan siirtää turvallisesti ja luotettavasti. Osassa EU turvallisuusviranomaisten tietojärjestelmiä on jo olemassa yhteentoimivuus vaatimuksia, joita ohjataan EU-asetuksilla (EU 2019/817 ja EU 2019/818). EU lainvalvontaviranomaisten yhteentoimivat laaja-alaiset tietojärjestelmät mahdollistavat sen, että toimivaltaisilla viranomaisilla, kuten rajavartijoilla, poliiseilla, vii-sumi - ja maahanmuuttoviranomaisilla on entistä nopeammin sekä aikaisempaa luotettavampaa ja kattavampaa tietoa EU:n alueella olevista henkilöistä ja maahan saapuvista ja lähtevistä henkilöistä.

Postiosoite Postadress Postal Address	Käyntiosoite Besöksadress Office	Puhelin Telefon Telephone	Faksi Fax Fax	s-posti, internet e-post, internet e-mail, internet
Sisäministeriö PL 26 00023 Valtioneuvosto	Kirkkokatu 12 Helsinki	0295 480 171 +358 295 480 171	09 160 44635 +358 9 160 44635	kirjaamo.sm@govsec.fi www.intermin.fi

Näin esimerkiksi rikoksesta epäiltyjä voidaan tunnistaa aiempaa paremmin. Tämänkaltainen EU yhteensovittava työ ja soveltaminen on todettu hyvin toimivaksi, vaikka soveltamisala on hyvin tarkkarajainen. Lainvalvontaviranomaisten yhteisten tietojärjestelmien hallinta on komission ohjaamalla EUn tietohallintovirastolla (EULISA).

Sisäministeriö toteaa kirjelmän mukaisesti, että komission ehdotus edistää digitalisaation ja teknologian nopeampaa kehitystä ja on kannatettava kehityssuunta yhteisten ja julkisten palveluiden osalta. Muutos tukee myös tiedonhallintalain tarkoitusta edistää tietojärjestelmien ja tietovarantojen yhteentoimivuutta. Samalla voidaan myös parantaa peruspalveluiden laatua, lisätä tehokkuutta ja alentaa kustannuksia. Yhteentoimivuuden korkean tason saavuttaminen edellyttää kuitenkin jatkuvaa yhteistyötä ja koordinaatiota myös turvallisuusviranomaisten välillä. Tämä edellyttää myös asianmukaista rahoitusta ja resursseja, jotta tarvittavat ja yhteensopivat teknologiset ratkaisut voidaan toteuttaa ja ylläpitää. Samalla on huolehdittava, että henkilötietojen käsittelyssä ja tietosuojassa noudatetaan EU:n tietosuoja-asetuksia ja ihmisoikeuksia, jotta yhteentoimivuus toteutetaan oikeudenmukaisesti ja asianmukaisesti.

Sisäministeriön hallinnonalan toimijat turvallisuusviranomaisina käsittelevät merkittävissä määrin myös korkealle luokiteltuja aineistoja niin ikään myös korkeasti luokitelluin tietojärjestelmin ja alustoja hyödyntäen. Sisäministeriö korostaa kirjelmän kantaa, että verkko- ja tietojärjestelmät, joihin liittyy yleiseen turvallisuuteen, elintärkeän infrastruktuurin suojaamiseen tai maanpuolustukseen ja kansalliseen turvallisuuteen liittyviä toimintoja tulisi jättää esitetyn säädöksen soveltamisalan ulkopuolelle. Myös kriittisten verkko- ja tietojärjestelmien yhteentoimivuus tulosarviointeja ja ratkaisujen kuvauksia ei tulisi julkaista julkisissa verkkopalveluissa tai portaaleissa.

Johtava asiantuntija Ismo Parviainen

Tiedoksi

Sisäministeri Mikkonen
Valtiosihteeri Koskela
Ministerin erityisavustaja Vornanen
Kansliapäällikkö Pimiä
SM / Esikunta
SM / KVY
SM / HKO

EU/1491/2022-SM-12

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons:

Parviainen Ismo 91274932M

2023-02-21